

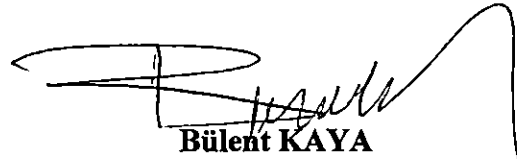
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Gıda fiyatlarında yaşanan sürekli artış, dar ve sabit gelirli yurttaşlarımızın sağlıklı beslenme hakkını fiilen ortadan kaldırmıştır. Devletin anayasal yükümlülüğü olan yeterli ve dengeli beslenme hakkı ile kamusal sağlık sorumluluğu, hızla yükselen gıda enflasyonu karşısında korunamaz hale gelmiştir.

TÜİK verilerine göre Eylül 2025'te "Gıda ve alkolsüz içecekler" grubu fiyatları aylık % 4,62, yıllık % 36,06 artmıştır. Aynı dönemde Türk-İş'in hesapladığı dört kişilik bir ailenin açlık sınırı 27.970 TL, yoksulluk sınırı 91.109 TL, bekar bir çalışanın yaşama maliyeti 36.305 TL'ye yükselmiştir. Bu tablo, hanelerin gelir artışıyla uyumsuz biçimde yükselen gıda maliyetlerinin toplumsal refahı ve halk sağlığını tehdit ettiğini açıkça göstermektedir.

Gıda enflasyonu yalnızca fiyat istatistiği değil, çocukların fiziksel gelişimi, gençlerin bilişsel kapasitesi, yetişkinlerin sağlığı ve iş gücü verimliliği üzerinde uzun vadeli etkiler doğuran yapısal bir sorundur. Yüksek fiyat artışlarıyla birlikte vatandaşın sağlıklı ve taze gıdaya erişimi kısıtlanmakta, raflarda yer alan ucuz ve işlenmiş ürünlere yönelim artmaktadır. Bu durum, obezite, kalp-damar ve metabolik hastalıkların yaygınlaşmasına yol açarken, halk sağlığı harcamalarını da artırmaktadır.

Tüm bu nedenlerle, gıda enflasyonunun nedenlerinin, tarımsal girdi maliyetlerinden aracılık zincirine kadar bütün boyutlarıyla incelenmesi; vatandaşlarımızın sağlıklı gıdaya ekonomik ve fiziksel erişim imkanlarının artırılması için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasamızın 98'inci, TBMM İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddelerine dayanılarak Meclis Araştırması açılmasını saygılarımızla arz ederiz.15.10.2025

Bülent KAYA**İstanbul Milletvekili
Grup Başkanı**

GEREKÇE:

Türkiye’de gıda enflasyonu, uzun süredir genel enflasyonun üzerinde seyreden ve toplumsal gelir dağılımını bozan bir karakter kazanmıştır. Yıllardır tarımsal üretimde artan girdi maliyetleri, gübre-enerji-nakliye fiyatlarındaki yükseliş, yetersiz üretici desteği ve denetimsiz ithalat politikaları; tarladan sofraya uzanan zincirde ciddi fiyat farkları yaratmaktadır.

Eylül 2025 verileri, gıda enflasyonunun hâlen temel enflasyonun ana sürükleyicisi olduğunu göstermektedir. Dar gelirli kesimler gıda harcamalarına gelirlerinin yarısından fazlasını ayırmakta, buna karşın sağlıklı beslenme için gerekli gıda sepetini karşılayamaz durumdadır.

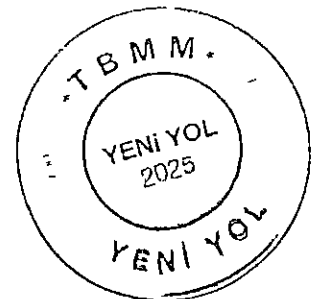
Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü (FAO) verilerine göre, “sağlıklı beslenmenin kişi başı günlük maliyeti 4,46 PPP \$’a ulaşmış, düşük gelirli ülkelerde bu maliyetin hanehalkı gelirin oranı % 50’yi aşmıştır. Türkiye özelinde, orta gelir grubunun dahi sağlıklı beslenme için gerekli gıda sepetini karşılayabilmesi giderek zorlaşmaktadır.

Gelinen noktada;

- Gıda fiyat artışlarının yapısal nedenlerinin (aracılık, enerji-ulaşım, KDV, fire oranı, stokçuluk, ithalat-ihracat dengesi)
- Sağlıklı gıdaya erişimin bölgesel ve gelir gruplarına göre farklılaşmasının
- Okul çağındaki çocuklar için sağlıklı öğün politikalarının
- Kırsal üretim-kent tüketim zincirinin yeniden düzenlenmesinin

bilimsel verilerle değerlendirilmesi gerekmektedir.

Vatandaşlarımızın gıda enflasyonuna ezdirilmeden sağlıklı, dengeli ve erişilebilir beslenme hakkını korumak amacıyla kurulacak bir Meclis Araştırma Komisyonu, vatandaşın sofrasındaki yangının nedenlerini ortaya çıkaracak, tarım-ticaret-sosyal politika alanlarında bütüncül çözümler geliştirilmesini sağlayacaktır.

MİLLETVEKİLİ ADI SOYADI	SEÇİM BÖLGESİ	İMZA
SADULLAH KISACIK	ADANA	
İDRİS ŞAHİN	ANKARA	
MESUT DOĞAN	ANKARA	
SADULLAH ERGİN	ANKARA	
ŞERAFETTİN KILIÇ	ANTALYA	
CEMALETTİN KANİ TORUN	BURSA	
MEHMET ATMACA	BURSA	
SEMA SİLKİN ÜN	DENİZLİ	
ERTUĞRUL KAYA	GAZİANTEP	
NECMETTİN ÇALIŞKAN	HATAY	
BÜLENT KAYA	İSTANBUL	
ELİF ESEN	İSTANBUL	
HASAN KARAL	İSTANBUL	
MEDENİ YILMAZ	İSTANBUL	
MUSTAFA KAYA	İSTANBUL	
BİROL AYDIN	İSTANBUL	
MUSTAFA BİLİCİ	İZMİR	
İRFAN KARATUTLU	KAHRAMANMARAŞ	
MEHMET EMİN EKMEN	MERSİN	
SELÇUK ÖZDAĞ	MUĞLA	
MEHMET KARAMAN	SAMSUN	

